

חוק לתיקון פקודת הירושה, תש"י—1950 *

1. תיקון הפקודה **פקודת הירושה** י תתוקן על ידי הוספת הפסקה הבאה בסוף סעיף 4 (ו) :
- „(ד) במידה שבחוק המחייב יש כלל שלפיו עובר העזבון, כולו או מקצתו, למי שאיננו קרובו של המת קרבת דם, נישואין, חיתון או אימוץ — אין נזקקים לכלל זה.”
2. פסקה (ד) של סעיף 4 (ו) לפקודת הירושה תחול על כל ירושה שבית משפט ציוה על חלוקתה אחרי שחוק זה נכנס לתקפו, בין שהמוריש מת לפני שחוק זה נכנס לתקפו ובין שמת אחרי כן.

פנחס רוזן
שר המשפטים

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

חוק להארכת תוקף של תקנות-שעת-חירום (חוקת השיפוט תש"ח) (מס' 2), תש"י—1950 **

1. תקפן של תקנות-שעת-חירום (חוקת השיפוט תש"ח), תש"ח—1948¹, בתיקונים הנתונים בתוספת לחוק זה, מוארך בזה עד יום כ"ו באייר תש"א (1 ביוני 1951).
2. תיקון התקנות האמורות אינו פוגע בכל פסק דין שניתן או פעולה אחרת שנעשתה לפיהן לפני שחוק זה נכנס לתקפו.
3. (א) כל מקום ששימש ערב תאריך התיקון כבית סוהר צבאי או כמחנה מעצר צבאי או כחדר משמר צבאי, רואים אותו כאילו נקבע לשמש כמקום כזה על פי צו לפי תקנה 179 לחוק המתוקן.

¹ נתקבל בכנסת ביום כ"ו באב תש"י (9 באוגוסט 1950) ; הצעת החוק ודבריו הסבר נתפרסמו בהצעות חוק 47 מיום ד' בתמוז תש"י (19 ביוני 1950), עמ' 187.

² חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ה, עמ' 1363.

³ נתקבל בכנסת ביום כ"ו באב תש"י (9 באוגוסט 1950).

ע"ר מס' 20 מיום ד' באלול תש"ח (8.9.48), תוס' ב', עמ' 106 ; ספר החוקים 28 מיום ט"ז בכסלו תש"י (7.12.40), עמ' 17.

(ב) משפט שהוחל בו בפני בית דין שקול לפני תאריך התיקון והוא תלוי ועומד באותו תאריך, ימשיך בו אותו בית דין, כאילו לא תוקנה תקנה 29 לחוקת השיפוט תש"ח על ידי חוק זה.

(ג) כדי להרחיק ספק נאמר בזה, כי מתאריך התיקון ואילך יחולו הוראות החוק המתוקן לגבי הפעולות הבאות שנעשו לפי חוקת השיפוט תש"ח :

(1) פקודת מעצר שניתנה או שהוארכה לפני תאריך התיקון ;

(2) חקירה מוקדמת שהחלה לפני תאריך התיקון ;

(3) ערעור שהוגש לפני תאריך התיקון ;

(4) ביצוע פסק דין שניתן או עונש שהוטל לפני תאריך התיקון.

(ד) בסעיף זה —

„תאריך התיקון“ פירושו — היום שבו נכנס חוק זה לתקפו ;

„החוק המתוקן“ פירושו — חוקת השיפוט תש"ח, כפי שתוקנה בתוספת לחוק זה.

תחילת תוסף

4. תקפו של חוק זה הוא מיום י"ט באלול תש"י (1 בספטמבר 1950).

תוספת

(סעיף 1)

חוקת השיפוט תש"ח תתוקן כך :

(א) בתקנה 2, בהגדרה „חייל“, תוחלף הנקודה שבסופה בפסיק, ואחריו יבואו המלים : „וכן כל מי שנמצא במשמורת (custody — באנגלית) הצבא לפי חוקה זו“.

(ב) בתקנה 3, אחרי הנקודה תבוא פסקה זו :

„תקנה זו לא תתפרש כגורעת מהוראותיה של חוקת השיפוט תש"ח החלות על מי שאינם חיילים“.

(ג) במקום תקנה 3א יבואו תקנות אלה :

3א. אדם שנתקבל לצבא לפי תקנות הצבא מזמן לזמן, תחול עליו חוקה זו כל זמן שלא שחררוהו מן הצבא בהתאם לתקנות המחייבות בצבא אותה שעה.

„תחולת החוקה
עד לשחרור
מהצבא“

3ב. (א) אדם שעבר עבירה על פי חוקה זו בהיותו חייל וחדל מהיות חייל, תחול עליו חוקה זו, פרט לפרק ב' בחלק ב', בכל ענין הנוגע לאחריותו הפלילית על אותה עבירה ומותר יהיה לעצרו, לחקרו, לשפטו, לבצע את פסק הדין ולעשות כל פעולה אחרת כאילו הוסיף להיות חייל.

תחולת החוקה
על מי שחרר
מהיות חייל

(ב) לא הוגש כתב האשמה לבית דין של הצבא על העבירה המיוחסת לאדם, כאמור, עד תום מאה ושמונים יום מן התאריך הקובע, תחדל חוקה זו לחול עליו לגבי אותה עבירה.

(ג) בחישוב התקופה של מאה ושמונים יום מן התאריך הקובע, לא תובא בחשבון כל תקופה לאחר תאריך זה שבה היה אותו אדם מחוץ לשטח שמשפט מדינת ישראל חל עליו.

(ד) בתקנה זו, "התאריך הקובע" פירושו — היום שבו חדל האדם להיות חייל.

(א) אדם הנמנה עם כוחות המילואים של הצבא (בתקנה זו "חייל מילואים") תחול עליו חוקה זו —

ג. תחולת החוקה על כוחות המילואים

(1) לגבי כל עבירה שעבר בשירות ;

(2) לגבי עבירה שעבר שלא בשירות, אם עשה את המעשה המהווה את העבירה או לא עשה את המעשה אשר אי-עשייתו מהווה את העבירה, עקב היותו חייל מילואים והוא חייב להימנע מהמעשה או מאי-המעשה על פי תקנות שהותקנו על ידי שר הבטחון במטרה לשמור על פעולתם התקינה של כוחות המילואים ועל רכוש הצבא שנמסר לחיילי המילואים.

(ב) לא הוגש כתב האשמה לבית דין של הצבא על עבירה המיוחסת לחייל מילואים עד תום מאה ושמונים יום מיום גמר השירות, תחדל חוקה זו לחול עליו לגבי אותה עבירה.

(ג) בחישוב הזמן של מאה ושמונים יום שלאחר יום גמר השירות, כאמור בתקנת משנה (ב), לא תובא בחשבון כל תקופה לאחר אותו יום שבה היה חייל המילואים מחוץ לשטח שמשפט מדינת ישראל חל עליו.

(ד) חייל מילואים לא יישפט על ידי מפקד מוסמך כשופט, אלא כשהוא בשירות והתלונה נגדו על אותה עבירה הודעה לו לפני תום ארבעים וחמישה יום מיום גמר השירות.

(ה) חייל מילואים שחדל להיות נמנה עם כוחות המילואים של הצבא, תחול עליו תקנה 33 ורואים לגביו כתאריך הקובע את התאריך הקודם משני אלה :

(1) היום שבו חדל להיות נמנה עם כוחות המילואים של הצבא ;

(2) יום גמר השירות.

(ו) למרות האמור בכל תקנה אחרת —

(1) רשאי מפקד מוסמך כשופט לפסוק לגבי חייל מילואים קנס עד שתים עשרה לירות, ואם הוא

מפקד גדוד או מפקד בדרגה גבוהה מזו — קנס
עד שלושים ושש לירות.

(2) פסק דין של מפקד מוסמך כשופט המטיל על
חייל מילואים קנס או המחייבו בתשלום נזקים,
יוצא לפועל בדרך הקבועה בחוקה זו לביצוע פסק
דין של בית דין.

(ז) בתקנה זו, "יום גמר השירות" פירושו —

(1) לגבי עבירה שנעברה בשירות מסויים —
יום גמר אותו שירות ;

(2) לגבי עבירה שנעברה שלא בשירות — יום
גמר השירות הקרוב ביותר שבו שירת חייל המי-
לואים לאחר שעבר את העבירה.

(א) ניתן בבית הדין העליון של הצבא פסק דין המאשר
את חיובו של חייל מילואים בעבירה, כאמור בתקנה
3ג(א)(2), זכאי חייל המילואים, תוך חמישה עשר יום
מיום הקראת פסק־הדין על פי תקנה 155, לערער על
פסק־הדין בפני בית המשפט העליון בשבתו כבית
משפט לערעורים פליליים בטענה שעשה את המעשה
המהווה את העבירה, או לא עשה את המעשה שאי-
עשייתו מהווה את העבירה, שלא עקב היותו חייל
מילואים.

ערעור לבית
המשפט העליון 3ד.

(ב) בית המשפט העליון רשאי לאשר את החיוב או
לבטלו.

(ג) סדרי הדין בערעור לפי תקנה זו יהיו כסדרי הדין
בערעור בפני בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט
לערעורים פליליים על פסק דין של חיוב שניתן בבית
משפט מחוזי. היועץ המשפטי לממשלת ישראל יהיה
המשיב בערעור.

(ד) פסק דין הניתן לערעור לפי תקנה זו אינו טעון
אישור, אלא אם —

(1) עברה תקופת הערעור ולא הוגש ערעור, או

(2) הוגש ערעור ובית המשפט העליון אישר את
החיוב.

(ד) בתקנה 8 במקום הפסקות א' ו-ב' שבין המלים "בגבולות הסמכות הבאים"
ובין המלים "בתנאי שכל נאשם" תבוא פסקה זו :

בעד עבירות לפי תקנות 77, 78, 79, 80, 81, 82, 88, 89 ו-98
וכן בעד עבירות לפי תקנות 91 ו-92 כשעונשן מאסר עד שנה,
ואם השופט הוא בדרגת מפקד גדוד או בדרגה גבוהה מזו —

"עבירות
שבסמכות מפקד
מוסמך כשופט

גם בעד עבירות לפי תקנות 83, 84 (א) ו-90 (א) וכן בעד עבירה לפי תקנה 86 כשענשה מאסר עד שלושה חדשים;

(ה) בתקנה 11, בחלק הדן בענשים על ידי מפקד גדוד —

(1) בפסקה ה', יימחקו המלים „או מאסר“;

(2) במקום פסקה (1) תבוא פסקה זו:

„(1) הורדה בדרגה או שלילתה, בתנאי שהנאשם איננו בדרגת רב-סמל או בדרגה גבוהה מזו“.

(ו) אחרי תקנה 11 תבוא תקנה זו:

11א. ראש המטה רשאי לקבוע בכתב סייגים לסמכויות הנתונות בידי מפקדים מוסמכים כשופטים ביחס —
„(א) לסוג המפקדים הרשאים להשתמש בהן או למכסי-מום העונש שהם רשאים להטיל“;
„(ב) לסוג העבירות מן המנויות בתקנה 8 שמותר לכל סוג מפקדים לדון בהן“;
„(ג) לסוג החיילים שמותר להטיל עליהם את הענשים שנקבעו בתקנה 11, או למכסימום העונש שמותר להטילו על כל סוג.“

„סייגים
לסמכויות של
מפקד מוסמך
כשופט

(ז) בתקנה 21 —

(1) במקום המלים „ישבו שלשה שופטים“ יבואו המלים „ישבו שלושה

שופטים או יותר, ובלבד שלא יהיה בית דין שקול“;

(2) במקום המלים „אחד משלשתם“ יבואו המלים „אחד השופטים“.

(ח) תקנה 24 — בטלה.

(ט) בתקנה 29, במקום המלים „במשפט אשר לפי כתב האשמה בו יכול הנאשם להיות צפוי לעונש המקסימלי, ישבו ארבעה שופטים, ובכל מקרה אחר — שלשה שופטים“ יבואו המלים — „בכל משפט ישבו שלושה שופטים או יותר, ובלבד שלא יהיה בית דין שקול“.

(י) בתקנה 78, במקום המלים: „יהיה צפוי לעונש של ריתוק למחנה עד חודש ימים“ יבואו המלים „יהיה צפוי לעונש של מעצר מחנה מלא עד חודש ימים“.

(יא) במקום תקנה 80 תבוא תקנה זו:

80. חייל —

„היעדר מן
השירות שלא
ברשות

(א) שנפקד משירותו בצבא; או

(ב) שנפקד מהמקום שהוא חייב כחוק להימצא בו אותה

שעה;

ולא הוכיח, כי היה לו היתר או צידוק מספיק אחר לכך —
יأשם בהיעדר מן השירות שלא ברשות ויהיה צפוי לעונש מאסר עד ששה חדשים; ואם היה בשירות שעת-חירום — יהיה צפוי לעונש מאסר עד שתי שנים.“

(יב) בתקנה 84 בפסקה א' במקום המלים „יהיה צפוי לעונש של הפקעת משכורת או קנס כספי עד רבע משכורתו של הנידון ולא יותר מאשר לתקופת חצי שנה“ יבואו המלים „יהיה צפוי לעונש מאסר עד ששה חדשים“.

(יג) בתקנה 86, במקום המלים „יהיה צפוי לעונש של שלילת זכות לשרות כבוד“ יבואו המלים „יהיה צפוי לעונש מאסר עד שלושה חדשים“.

(יד) במקום תקנה 94 יבואו תקנות אלה :

94. (א) חייל שעזב את השירות בצבא מתוך כוונה שלא לחזור לשירות או שנפקד מיחידת צבא מתוך כוונה להשתמט מתפקיד קרבי, אף אם לא נתכוון שלא לחזור לשירות — יאשם בעריקה ויהיה צפוי לעונש מאסר עד חמש שנים ; ואם היה בשירות שעת-חירום יהיה צפוי לעונש מאסר עד חמש עשרה שנה.

(ב) חייל שנעדר משירותו בצבא שלא ברשות עשרים ואחד ימים רצופים, רואים אותו כחייל שעזב את השירות בצבא מתוך כוונה שלא לחזור לשירות, כל עוד לא הוכיח היפוכו של דבר.

94א. (א) חייל אשר נתקבל לצבא או נתמנה לתפקיד בצבא, ולפני קבלתו לצבא או לאחר מכן השתמש בטענות שוא או העלים פרטים חשובים בקשר עם כשרותו להתקבל לצבא או להתמנות לתפקיד — יאשם בגיוס במרמה או במינוי במרמה ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שתי שנים.

(ב) חייל שהשיג את שחרורו מהצבא בהשתמשו בטענות שוא או בהעלימו פרטים חשובים בקשר עם זכותו לשחרור מהצבא — יאשם בשחרור במרמה ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שלוש שנים.

(טו) בתקנה 99, הפסקות ז' ו-יב' — יימחקו.

(טז) אחרי תקנה 99 תבוא תקנה זו :

99א. (א) ראש המטה רשאי, באישור שר הבטחון, לקבוע בכתב הוראות בדבר דרכי הביצוע של הענשים המנויים בפסקות ט', יא' ו-טו' שבתקנה 99.

(ב) חייל שהוטל עליו עונש מאסר ירצה את עינו בבית סוהר צבאי או במחנה מעצר צבאי או בבית סוהר, כמשמעותו בפקודת בתי הסוהר, 1946, או מקצתו באחד מן המקומות האלה ומקצתו במשנהו.

(ג) חייל שהוטל עליו עונש מעצר מחנה ירצה את עינו במחנה מעצר צבאי או בחדר משמר צבאי, או מקצתו באחד מן המקומות האלה ומקצתו במשנהו.

(ד) שום דבר האמור בחוקה זו לא יפורש כגורע מסמך

¹ ע"ר מס' 1472 מיום 5.2.46, תוס' 1, עמ' 8.

כותו של ראש המטה או של מפקד, שהוסמך לכך על

ידי ראש המטה, להוריד חייל מדרגתו הזמנית.

(יז) בתקנה 124 במקום המלים „וכן ישאל את הנאשם או סניגורו האם יש לו להגיד דבר לבטול ההאשמה או להקלת העונש” יבואו המלים „וכן ישאל, תחילה את התובע ואחרי כן את הנאשם או סניגורו, מה יש לו להגיד ביחס למידת העונש”.

(יח) במקום תקנה 134 תבוא תקנה זו:

134. (א) היה יסוד לחשוב שחייל עבר עבירה לפי חוקה זו, יכול כל חייל הגבוה ממנו בדרגה לעצרו בלי פקודת מעצר, אלא שחייל בדרגת סגן-משנה או בדרגה גבוהה מזו רשאי גם לעצור חייל השווה לו בדרגה או הגבוה ממנו בדרגה, המשתתף במריבה, בקטטה או בהפרעת סדר.

„עצירת חייל
בלי פקודת
מעצר

(ב) האמור לעיל אינו בא לגרוע מהוראות פקודת הפרו- צדורה הפלילית (מאסר וחיפושים) ¹ או מהסמכויות הנתונות בידי שוטר צבאי על פי תקנה 137.

(ג) חייל שנעצר, כאמור — יושם מיד במקום מעצר, וישוחרר תוך עשרים וארבע שעות לאחר מעצרו, אם לא ניתנה עליו לפני כן פקודת מעצר.

— בתקנה 135 —

(1) ברישא של תקנת-משנה (א), במקום המלים „פקודת מעצר לצרכי חקירה בעבירה” יבואו המלים „פקודת מעצר על חייל חשוד או נאשם בעבירה”.
(2) בסיפא של תקנת-משנה (א) במקום המלים „למפקד מחוז” יבואו המלים „למפקד הממונה עליו שדרגתו איננה נמוכה מדרגת סגן-אלוף”;

(3) בתקנת-משנה (ב) בשורה האחרונה, במקום המלים „מפקד מחוז” יבואו המלים „המפקד הממונה עליו שדרגתו איננה נמוכה מדרגת סגן-אלוף”.

— בתקנה 136 —

(1) בשורה הראשונה, יימחקו המלים „לצרכי חקירה”;
(2) בשורה החמישית, במקום המלים „מפקד מחוז” יבואו המלים „המפקד הממונה עליו שדרגתו איננה נמוכה מדרגת סגן-אלוף”.

— בתקנה 138 —

(1) בתקנת-משנה (ג) תוחלף הנקודה שבסופה בפסיק ואחריה יבואו המלים „והוראות סעיף 3 של הפקודה האמורה יחולו על כל הודעה שנרשמה בו”.
(2) אחרי תקנת-משנה (ג) תבוא תקנת-משנה זו:

„(ד) אדם שמסר בשבועה, בשעת חקירה מוקדמת או משפט, עדות הסותרת בענין בעל חשיבות את העדות שמסר בבדיקה, כאמור, מתוך כוונה להונות את עורך הבדיקה או את מי שגבה עדותו בשבועה — יאשם במתן עדות כוזבת ויהיה צפוי לעונש מאסר עד שתי שנים, מי שאינו חייל לא יישפט על עבירה זו, אלא לפני בית משפט אזרחי”.

(כב) במקום תקנה 142 תבוא תקנה זו:

¹ חוקי א”י כרך א’, מרס 1948, עמ’ 481.

142. (א) פרקליט צבאי העורך חקירה מוקדמת (להלן „פרקליט חוקר“) יתחיל את החקירה בקריאה בפני הנאשם את האשמה או האשמות המיוחסות לו.

(ב) סעיף 15 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (שפיטה על פי כתב אשמה) ¹ פרט לסעיפיו הקטנים (1) ו-(2), וכן הסעיפים 16, 17, 18, 21 (1), 22 (1) 26 ו-27 לאותה פקודה יחולו על חקירה מוקדמת הנערכת על ידי פרקליט חוקר בתיאומים אלה:

(1) במקום המלים „שופט שלום“ ו„בית משפט שלום“ קרי „פרקליט חוקר“;

(2) במקום המלים „זקן השופטים“ ו„היועץ המשפטי“ קרי „הפרקליט הצבאי הראשי“;

(3) במקום המלים „בית משפט לפשעים חמורים“ ו„בית משפט מחוזי“ קרי „בית דין של הצבא“.

(ג) נגמרה החקירה המוקדמת, יעביר הפרקליט החוקר את החלטתו לפרקליט הצבאי הראשי לאישור וזה יהיה רשאי:

(1) לאשר את ההחלטה; או

(2) לא לאשר את ההחלטה ולבטל את האשמה; או

(3) לא לאשר את ההחלטה ולהורות בכתב אחת מאלה:

(א) לגבות עדות נוספת בפני פרקליט חוקר;

(ב) להגיש כתב אשמה נגד הנאשם על כל עבירה או עבירות הנובעות מן העדות שנגבתה בשעת החקירה המוקדמת.

(ד) בוטלה האשמה נגד הנאשם, בין לפי תקנת משנה ג (1) ובין לפי תקנת משנה ג (2), יפקע תקפה של פקודת המעצר שניתנה עליו על ידי מפקד מוסמך כשופט בקשר לעבירה שבה נאשם.

(כג) אחרי תקנה 150 תבוא תקנה זו:

150. במדרגת הערעור רשאי בית הדין —

(א) לאשר את פסק הדין ואת העונש שניתן בדרגה הראשונה; או

(ב) לתקן את פסק הדין שניתן בדרגה הראשונה, בין בתיאור העבירה שהוכחה ובין בסעיף החוק שעליו מסתמך פסק הדין, ולתת את אותו פסק הדין שלדעתו צריך היה להינתן על ידי בית הדין בדרגה הראשונה על פי כתב האשמה וההוכחות שהיו בפניו, ובכלל זה להקל בעונש או להחמיר בו, אך בית הדין לא יחמיר בעונש, אם מערער הנאשם בלבד, או

„סמכות בית
הדין במדרגת
ערעור

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ו, עמ' 446.

(ג) לבטל את פסק הדין שניתן בדרגה הראשונה
ולפסוק אחת מאלה:

- (1) לזכות את הנאשם;
- (2) לבטל את הזיכוי, לחייב את הנאשם בדין ולהטיל עליו עונש;
- (3) להחזיר את המשפט לדיון חדש בפני בית דין הדרגה ראשונה בהרכב הקודם או בהרכב שונה עם הוראות ביחס למעצרו של הנאשם או הוראות אחרות שיהיה צורך בהן. במקרה זה לא יהיה בית הדין בדרגה הראשונה חייב לשמוע את כל העדויות מחדש ויוכל להשתמש בפרוטוקול של המשפט הקודם ולשמוע עדויות נוספות. אלא אם כן הורה בית הדין בדרגת הערעור אחרת.

(כד) בתקנה 156 —

- (1) אחרי המלים „שבו כלוא הנאשם” ייוספו המלים „או על ידי שוטר צבאי בדרגת סמל או בדרגה גבוהה מזו”;
 - (2) הנקודה שבסופה תימחק ובמקומה יבואו המלים „ועל ידי הנאשם או עד אחר, הכל כפי שייקבע בטופס שהוצא לפי תקנה 170 (ד).”
- (כה) בתקנה 166, במקום המלים „ששה חדשים מיום עשית העבירה” יבואו המלים „שנה אחת מיום עשיית העבירה”.

(כו) אחרי תקנה 167 תבוא תקנה זו:

167. (א) טופס מודפס של פקודות המטה הכללי או של הוראות המוצאות על ידי ראש המטה בתוקף סמכות מיוחדת מאת שר הבטחון, המכיל פקודה, צו, הוראה או מינוי ישמש ראיה לכאורה למתן הפקודה, הצו, ההוראה או המינוי.
- (ב) תעודה שנראה מתוכה, כי נחתמה בידי ראש המטה או בידי חייל שראש המטה הסמיכו לחתום על תעודות מאותו סוג, המעידה על שירותו או אי־שירותו של אדם בצבא, או על תאריך התגייסותו לצבא או שחרורו ממנו, או על דרגתו או תפקידו בצבא, תשמש ראיה לכאורה על תכנה.
- (ג) מסמך שנראה מתוכו, כי הוא העתק מפקודת־קבע של כל יחידת צבא או העתק מפנקס, מיומן או מכל רישום קבוע המתנהל ביחידת צבא על פי החוק או על פי הנוהג המקובל בצבא, וכי הוא מאושר כהעתק נכון על ידי מפקד היחידה או על ידי הממונה על

„מסמכים
רשמיים
בעדות

ניהול הפנקס, היומן או הרישום ישמש ראיה לכאורה על תכנו.

(ד) תעודה שנראה מתוכה כי נחתמה ביד שוטר או ביד שוטר צבאי המעידה שחייל נאסר ביום פלוני ובמקום פלוני תשמש ראיה לכאורה על כך.

(ה) (1) פרוטוקול של דיון בפני בית-דין של הצבא, שנראה מתוכו שהוא חתום ביד אב בית הדין, ושנשמר בידי אדם הממונה על שמירתו, יתקבל כעדות אם יוצג על ידי הממונה על שמירתו.

(2) העתק של פרוטוקול כאמור, או של קטע הימנו, שנראה מתוכו, שהוא מאושר כהעתק נכון בידי האדם הממונה על שמירתו, ישמש ראיה לכאורה על תכנו.

(כז) בתקנה 171, במקום תקנת משנה (א) תבוא תקנת משנה זו:

„(א) מפקד המאשר הארכה שניה או יותר של פקודת מעצר לפי תקנה 136, וכן נשיא בית דין מחוזי הנותן פקודת מעצר לפי תקנה 173, לא יעשו כן, אלא לאחר שיקבלו את חוות דעתו של פרקליט צבאי בכתב.“

(כח) אחרי תקנה 172 יבוא פרק זה:

פרק ה. — שונות

173. (א) נשיא בית דין מחוזי רשאי לתת בכל עת לאחר הרכבת בית הדין, פקודת מעצר נגד נאשם שהועמד לדין בפני בית דין מחוזי.

מעצרו של
הנאשם בזמן
המשפט

(ב) נשיא בית הדין העליון או אחד מסגניו רשאי לתת בכל עת, לאחר הרכבת בית הדין, פקודת מעצר נגד נאשם שהועמד לדין בפני בית דין מיוחד.

(ג) תקפה של פקודת מעצר, שניתנה לפי תקנה זו, היא עד מתן פסק הדין בדרגה ראשונה, אלא אם כן בוטלה לפני כן.

174. הורכב בית דין לפי חוק זה, לא יפגע כל שינוי שחל לאחר מכן בדרגת שופטי בית הדין או הנאשם בחוקיות הרכבו של בית הדין.

שינויים בדרגות
לאחר הרכבת
בית הדין

175. (א) עד שאינו חייל יוזמן על ידי בית הדין באמצעות הזמנה חתומה על ידי נשיא בית הדין או אב בית הדין בדרך שמוינים עדים בבית משפט השלום, בשינויים אלה:

הזמנת עדים
שאינם חיילים

(1) פקיד המסירה יהיה חייל;

(2) ההזמנה תהיה על טופס שיוצא לפי תקנה 170 (ד).

(ב) עד שהוזמן ובא חייב להימצא בפני בית הדין עד תום המשפט, אלא אם בית הדין הורה אחרת.

(ג) עד שאינו חייל שהוזמן לבוא, כאמור, ולא בא, והוכח לבית הדין כי הוזמן כדין, רשאי אב בית הדין לתת לשוטר צו בחתימת ידו המצווה לאסור את העד ולהביאו בפני בית הדין. היה אב בית הדין משוכנע על סמך עדות בשבועה, כי העד לא ייענה להזמנת בית הדין, אם לא יביאוהו וכי יש חשיבות לעדותו במשפט שלפניו, יוכל הוא לתת צו לשוטר לאסור את העד ולהביאו בפני בית הדין אף בלי לשלוח לו הזמנה, כאמור. (ד) צו, כאמור בתקנת משנה (ג), דינו ביחס לשוטר ולכל אדם אחר כדין צו מאסר לשם כפיית הופעה שניתן על פי סעיף 21 לפקודת הפרוצדורה הפלילית (שפיטה על פי כתב אשמה). (ה) בתקנה זו — „בית דין” ו„אב בית דין” כוללים פרק-ליט חוקר, ו„משפט” כולל חקירה מוקדמת.

176. (א) חייל שעשה לגבי בית דין של הצבא אחת מאלה —

- (1) הוזמן כדין לבוא בפני בית הדין ולא בא, או בא ועזבו לפני שהיה מוסמך לעשות זאת ;
- (2) סירב להישבע או להצהיר בהן צדק לאחר שנדרש כדין על ידי בית הדין לעשות זאת ;
- (3) סירב להמציא מסמך שברשותו לאחר שנדרש כדין על ידי בית הדין לעשות זאת ;
- (4) בהיותו עד סירב להשיב על שאלה שבית הדין רשאי לדרוש תשובה עליה ;
- (5) ביזה את בית הדין על ידי נקיטת לשון מעליבה או מאיימת או על ידי גרם הפרעה או הפסקה במהלך הדיונים —

יכול בית דין זה לצוות לעצרו מיד, לחקרו ולשפטו על אותה עבירה, אולם לא יטיל עליו עונש חמור ממעצר מחנה מלא של חודש ימים.

(ב) פסק דין, כאמור, לא יהיה טעוון אישור ויבוצע מיד או לאחר גמר מושב בית הדין, הכל לפי החלטת אותו בית דין. היה העברייך עד שנידון על סירוב למלא אחרי דרישת בית דין היושב במשפט, רשאי אותו בית דין לבטל את העונש שהוטל עליו, אם בינתיים, לפני סיום המשפט חזר בו העברייך מסירובו. (ג) אדם שאינו חייל שעשה לגבי בית דין של הצבא אחד המעשים המפורטים בתקנת משנה (א), ייאשם בפני בית משפט אזרחי בבזיון בית הדין ויהיה צפוי לעונש שצפוי לו אדם שעשה אותו דבר בפני בית משפט אזרחי.

(ד) תעודה מאת אב בית הדין ערוכה אל בית משפט אזרחי, בה מעיד אב בית הדין שאדם עשה אחד המעשים האמורים בתקנת משנה (א) תשמש ראיה לכאורה על תכנה.

סמכויות
מיוחדות
בעניני בזיון
בית-הדין

(ה) בתקנה זו „בית דין” ו„אב בית הדין” כוללים פרקליט

חוקר.

הפחתת ענשים

177. (א) ראש המטה רשאי, על סמך המלצה של ועדת עיון בעונש, להמתיק את ענשו של אדם שנידון על ידי בית דין של הצבא, אם אותו עונש איננו חמור ממאסר של חמש שנים, ולחזור לעשות כן בכל עת לגבי העונש המומתק.

(ב) ועדת עיון בעונש (בתקנה זו „הועדה”) תהיה מורכבת מהפרקליט הצבאי הראשי או בא כוחו ושני מפקדים בדרגת סגן-אלוף או בדרגה גבוהה מזו שיתמנו על ידי ראש המטה.

(ג) הועדה רשאית לעיין בכל עונש שאיננו חמור ממאסר של חמש שנים, אשר הוטל על ידי בית דין של הצבא על פי פסק דין סופי, והיא יכולה, לצורך עיון מחדש בעונש, להשתמש בכל חומר שתמצא לנכון ולהמליץ על המתקת העונש ולחזור לעשות כן בכל עת לגבי העונש המומתק.

(ד) פסק דין שהועדה רשאית לעיין בו, המטיל עונש מאסר לתקופה של שנה אחת או עונש חמור מזה, יובא לעיון הועדה על ידי הפרקליט הצבאי הראשי אחת לכל ששה חדשים. פסק דין, כאמור, המטיל עונש קל ממאסר של שנה אחת — יובא לעיון הועדה כל אימת שהפרקליט הצבאי הראשי ימצא זאת לנכון, אך לא לפני תום שלושה חדשים מיום מתן תוקף סופי לפסק-הדין.

(ה) שום דבר האמור בתקנה זו לא יגרע מסמכות לחון עבריינים ולהפחית ענשים הנתונה לפי כל חוק אחר.

ועדות חקירה

178. (א) שר הבטחון, ראש המטה הכללי וכל מפקד מהמטה הכללי שהוסמך לכך על ידי ראש המטה, רשאי למנות ועדת חקירה לשם חקירת כל ענין הנוגע לצבא.

(ב) כל מפקד בדרגת מפקד גדוד או בדרגה גבוהה מזו רשאי למנות ועדת חקירה לשם חקירת כל ענין הנוגע ליחידת צבא שמפקדה הוא אחד מפיקודיו.

(ג) ועדת חקירה מוסמכת לגבות עדויות בשבועה או בלי שבועה.

(ד) נתמנתה ועדת חקירה לשם בדיקת ענין הנוגע בשמו הטוב של חייל, או שתוך עבודתה נתקלה בענין כזה, תינתן לאותו החייל האפשרות להיות נוכח בשעת החקירה, לחקור עדים ולהשמיע את דברו.

(ה) שום דבר שהושמע במהלך חקירתה של ועדת חקירה, בין מפי עד ובין באופן אחר, ושום דין וחשבון של ועדת חקירה, לא יתקבל כראיה במשפט נגד אדם כל שהוא, מלבד אם הובא

אותו אדם לדין על עבירה של עדות שקר שנעברה לגבי אותה ועדת חקירה.

179. (א) שר הבטחון רשאי, בצו בחתימת ידו, לקבוע שמקום פלוני המתואר בצו יהיה בית סוהר צבאי.

(ב) ראש המטה רשאי, בצו בחתימת ידו, לקבוע שמקום המתואר בצו יהיה מחנה מעצר צבאי.

(ג) מפקד מוסמך כשופט רשאי לקבוע מקום כחדר משמר צבאי.

(ד) שר הבטחון יתקין תקנות בענין ההנהלה, המשמר, המשטר הפנימי ויתר הסדרים בבתי סוהר צבאיים, ובענין משמעת האסירים והאמצעים שיינקטו לשם קיומה.

(ה) כל עוד לא הותקנו תקנות, כאמור בתקנת-משנה (ד), או בכל ענין שלא נידון בתקנות אלה, יחולו על בתי סוהר צבאיים תקנות בתי הסוהר¹, בשינויים לפי הענין.

(ו) ראש המטה יקבע מזמן לזמן, באישור שר הבטחון, תקנון בענין ההנהלה, המשמר, המשטר הפנימי ויתר הסדרים במחנות מעצר צבאיים ובחדרי משמר צבאיים, וכן בענין משמעת החיילים המוחזקים בהם והאמצעים שיינקטו לשם קיומה, ובלבד שבין אמצעים אלה לא יהיו ענשים משמעתיים חמורים מהענשים המשמעתיים שנקבעו בתקנות האמורות בתקנת-משנה (ד).

(ז) אין חובה לפרסם ברשומות צו שניתן על פי תקנה זו או תקנון שהותקן לפיה. תקנון כזה יפורסם בפקודות המטה הכללי או בהוראות המוצאות על ידי ראש המטה בתוקף סמכות מיוחדת מאת שר הבטחון.

180. חייל שנידון על ידי בית משפט או בית דין אזרחי על עבירה שיש בה משום קלון, רשאי ראש המטה לשלול ממנו את דרגתו.

בתי סוהר,
מחנות מעצר
וחדרי משמר
צבאיים

חייל בעל דרגה
שנידון למאסר

דוד בן-גוריון
שר הבטחון

דוד בן-גוריון
ראש הממשלה

יוסף שפרינצק
יושב ראש הכנסת
ממלא מקום נשיא המדינה

¹ חוקי א"י, כרך ג', עמ' 2202.